

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

A Development of the Causal Model Toward Successful Management of Secondary
Schools Under the Secondary Educational Service Areas in Northeastern

กฤตกรรัตน์ พุทธิเสน^{1*} ภัทราพร เกษสังข์² และ ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร³

¹นักศึกษาลัทธิสุตรปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

²รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

³รองศาสตราจารย์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

* Corresponding Author E-mail : tiw_0909@live.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้ 1) เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ และ 2) เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลเชิงสาเหตุ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 480 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 500 คน โดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน ตัวแปรประกอบด้วย ตัวแปรแฝง 7 ตัว ได้แก่ การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร การบริหารเชิงกลยุทธ์ วัฒนธรรมองค์การ และเครือข่ายร่วมพัฒนา ตัวแปรแฝงนี้วัดจากตัวแปรสังเกต 26 ตัว เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์การแปรผัน ความแปร ความโค้ง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน การตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสมมติฐานกับข้อมูล เชิงประจักษ์ และการวิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุ

ผลการวิจัยสรุป ดังนี้

1. โมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 150.05$, $df = 166$, $p\text{-Value} = 0.80$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.95$, $RMR = 0.00$, $RMSEA = 0.01$, $CN = 681.05$) ตัวแปรในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาได้ร้อยละ 85

2. อิทธิพลทางตรง และอิทธิพลทางอ้อมของตัวแปรที่มีสัมประสิทธิ์อิทธิพลมาตรฐานตามลำดับดังนี้

2.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา มี 6 ตัว คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (KSL1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.70 และความเป็นมืออาชีพของบุคลากร (E2PP) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.18 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และวัฒนธรรมองค์การ (E4PP) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.15 การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E1PM) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ

0.05 และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (E3SM) มีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.02 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และได้รับอิทธิพลตรงในทิศทางลบ จากเครือข่ายร่วมพัฒนา (E5DN) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ - 0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E1PM) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์อิทธิพล เท่ากับ 0.12 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ, โมเดลเชิงสาเหตุ, โรงเรียนมัธยมศึกษา

ABSTRACT

This research entitled “A development of the causal model toward successful management of secondary schools under the Secondary Educational Service Areas in the Northeastern” was designed 1) to develop and test the goodness of fit the causal model towards the successful management, and 2) to determine the direct and indirect effects of the causal model. The multi-stage random sampling was applied for 500 samples consisted of 20 principals and 480 teachers of the secondary schools. The seven latent variables measured from 26 observed variables consisted of the successful management; strategic leadership; participative management; professional of personnel; strategic management; organizational culture and development network. The research instruments applied for data gathering were an in-depth interview form and a questionnaire which its reliability was 0.60–1.00. The earned data were analyzed by mean, standard deviation, coefficient of variation, skewness, kurtosis, and Pearson’s product moment correlation coefficient. Besides, the goodness of fit of the hypothesis was tested with the empirical data and the causal factor analysis.

The research findings were revealed as follows :

1. The causal model towards the successful management of the secondary schools was fit to the empirical data verified by the statistics used for the goodness of fit test between the model and the empirical data then showed $\chi^2 = 150.05$, $df = 166$, $p\text{-Value} = 0.80$, $GFI = 0.98$, $AGFI = 0.95$, $RMR = 0.00$, $RMSEA = 0.01$, $CN = 681.05$. The variables in the model could explain the variances of the successful management as 85 percent.

2. The direct and indirect effects of the variables which the respective standard influence coefficient showed as follows.

2.1 There were 6 factors which directly influenced on the successful management : the strategic leadership (KSL1) and professional of personnel (E2PP) with the influence coefficients which were equal to 0.70 and 0.18 respectively with the statistical significance at .01 level. Additionally, the organizational culture (E4PP); participative management (E1PM) and the strategic management with the influence coefficients equaled 0.15, 0.05 and 0.02 respectively with the statistical significance at .05 level. Moreover, the factor which negatively influenced from the development network has the influence coefficient equaled -0.08 with the statistical significance at .05 level.

2.2 The factors which indirectly influenced on the successful management was the participative management (E1PM) with the influence coefficient equaled 0.12 with the statistical significance at .05 level.

Keywords: Toward Successful Management, Causal Model, Secondary Schools

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปิดกว้างเสรีทางความคิดในยุคสังคมโลกไร้พรมแดน ทำให้ประเทศต่าง ๆ มีการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ เกิดขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อให้การบริหารจัดการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ ทุกประเทศต้องเตรียมคนรุ่นใหม่ให้มีทักษะและความสามารถในการปรับตัวการดำรงชีวิตได้อย่างรู้เท่าทัน กับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ประเทศไทยต้องเร่งปฏิรูปการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคน และการบริหารการศึกษาแบบใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ เพื่อบริการกับกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก ด้วยกระบวนการที่หลากหลาย ผู้ศตวรรษที่ 21 อย่างมีศักยภาพ และสามารถจัดการกับปัญหาใหม่ๆ ได้ และการพัฒนาอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษา, 2556; วิจารย์ พานิช, 2556) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 9 (3) บัญญัติให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาด้านการบริหารและการจัดการศึกษา เพื่อบริการการเผชิญกับกระแสการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายในประเทศ สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงได้อย่างเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ, 2554)

การบริหารจัดการศึกษาจะประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ทุกฝ่ายต้องร่วมรับผิดชอบ โดยร่วมกันทำงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อเตรียมรองรับการเข้าสู่โลกยุคศตวรรษที่ 21 โดยมุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมโลกได้อย่างสันติอันจะส่งผลการพัฒนาประเทศแบบอย่างยั่งยืน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553; ธนสาร บัลลังก์ปัทมา, 2553; สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2556) สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา มีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาวะการณ์การศึกษาไทยในเวทีโลก คือรัฐควรให้ความสำคัญกับคุณภาพการศึกษา อีกทั้งกระทรวงศึกษาธิการ มีความมุ่งมั่นต่อการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานการศึกษาให้โรงเรียนมีระบบการพัฒนาผู้เรียน แหล่งเรียนรู้ สภาพแวดล้อม หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ที่เอื้ออำนวยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตัวเองอย่างต่อเนื่อง โดยใช้นวัตกรรมการจัดการเรียนการสอน (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย, 2553)

การขับเคลื่อนการศึกษาไทยในศตวรรษที่ 21 โรงเรียนจะต้องเห็นความสำคัญและนำสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง การปรับเปลี่ยนแนวทางการจัดการศึกษาให้สามารถพัฒนาคนและสังคมให้มีสมรรถนะในการแข่งขันที่มีคุณภาพสูงขึ้น นำไปสู่การปฏิรูปการศึกษาและสร้างสรรค์การเรียนรู้ ที่มีเป้าประสงค์ คือยกระดับคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการสร้างความพร้อมของประเทศเพื่อบริการการเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553; สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ, 2556)

โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการดำเนินงานได้ประสบปัญหาที่ชี้ให้เห็นถึงการบริหารจัดการที่นำมาปฏิบัติยังไม่บรรลุถึงเป้าหมายที่วางไว้ มีการกำกับติดตามการดำเนินงานของโรงเรียน จากผลการติดตามได้พบปัญหาอุปสรรคในการปฏิบัติบางประการคือ ความซ้ำซ้อนของสาระเพิ่มเติม และขาดความสอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนที่กำหนดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 เช่นเดียวกับ แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 – 2559) พบว่าสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านคุณภาพการศึกษาโดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการ

แข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนสภาพการบริหารและการจัดการศึกษาที่ยังต้องเพิ่มเติม ในด้านประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2555)

จากการศึกษา ค้นคว้าเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการศึกษาที่ดี มีคุณภาพและประสบความสำเร็จ อาทิเช่น รสพร ทองธรรมจินดา (2554) พบว่า วัฒนธรรมองค์การสามารถส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การ นอกจากนี้วัฒนธรรมจะต้องเกิดจากการสอนของผู้บริหาร (Dubrin, 2009) อีกทั้ง ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารมีอิทธิพลต่อการพัฒนาคุณภาพขององค์การ (Davies & Davies, 2005) สามารถนำความสำเร็จก้าวหน้ามาสู่องค์การ ผู้บริหารจึงเป็นผู้มีบทบาทสำคัญ ที่เพิ่มผลปฏิบัติงานของบุคลากรสามารถทำให้องค์การบรรลุเป้าหมายที่สูงขึ้น (อำภา ปิยะมณ, 2549 ; เนตรพัฒนา ยาวีราข, 2552)

จากประเด็นเกี่ยวกับแนวคิดที่กล่าวมาข้างต้น การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา นั้นควรมีการค้นหาว่ามีปัจจัยใดบ้างที่ส่งผล และปัจจัยเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันในลักษณะใด ส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ จะได้สารสนเทศที่สะท้อนถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อให้มีแนวทางกระบวนการบริหารจัดการเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับการพัฒนาระบบการศึกษาสำหรับโรงเรียนอื่นๆ แก่ผู้บริหารจัดการสู่ความสำเร็จ อย่างมีคุณภาพที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลเชิงสาเหตุของโรงเรียนมัธยมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) ซึ่งมีวิธีการดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

การวิจัยระยะที่ 1 ขั้นการร่างกรอบแนวคิดโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยดำเนินการวิเคราะห์เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา และสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ในกรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา เพื่อนำผลการศึกษามาทกำหนดกรอบโมเดลการวิจัย ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนละ 1 คน และครูโรงเรียนละ 1 คน จำนวน 6 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 12 คน นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อสร้างโมเดลโครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรที่เป็นตัวแปรเชิงสาเหตุของการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) นำข้อมูลตีความตามประเด็น และสร้างโมเดลเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

การวิจัยระยะที่ 2 ขั้นการตรวจสอบโมเดลอิทธิพลเชิงสาเหตุ นำตัวแปรที่ได้จากการวิจัย ระยะที่ 1 โดยการนำข้อมูลตัวแปรมาสร้างแบบสอบถามเพื่อนำไปเก็บข้อมูลเชิงประจักษ์และทำการตรวจสอบสมมุติฐาน **กลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 20 คน และครู จำนวน 480 คนรวมทั้งหมด 500 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ตัวแปรที่ศึกษา ประกอบด้วย ตัวแปรแฝงภายนอก จำนวน 1 ตัว คือ ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (Strategic leadership) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 6 ตัว ตัวแปรแฝงภายใน จำนวน 5 ตัว ได้แก่ 1) การบริหารเชิงกลยุทธ์ (Strategic management) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 3 ตัว 2) วัฒนธรรมองค์การ (Organization culture) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 2 ตัว 3) ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร (Professional of Personnel) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 3 ตัว 4) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (Participation) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 4 ตัว 5) เครือข่ายร่วมพัฒนา (Jointly developed networks) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 4 ตัว และ 6) การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (Toward successful management) มีตัวแปรสังเกต จำนวน 5 ตัว

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบ สอบถาม แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตรวจสอบความสอดคล้องของข้อมูล (Stevens, 2002 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2555) ได้แก่ ค่าไคสแควร์ (χ^2) ไม่นัยสำคัญ RMSEA < .01, GFI > 0.90, AGFI > 0.90 RMR ไม่ควรมีค่ามากกว่า | 2.58 | และ CN > 200

ผลการวิจัย

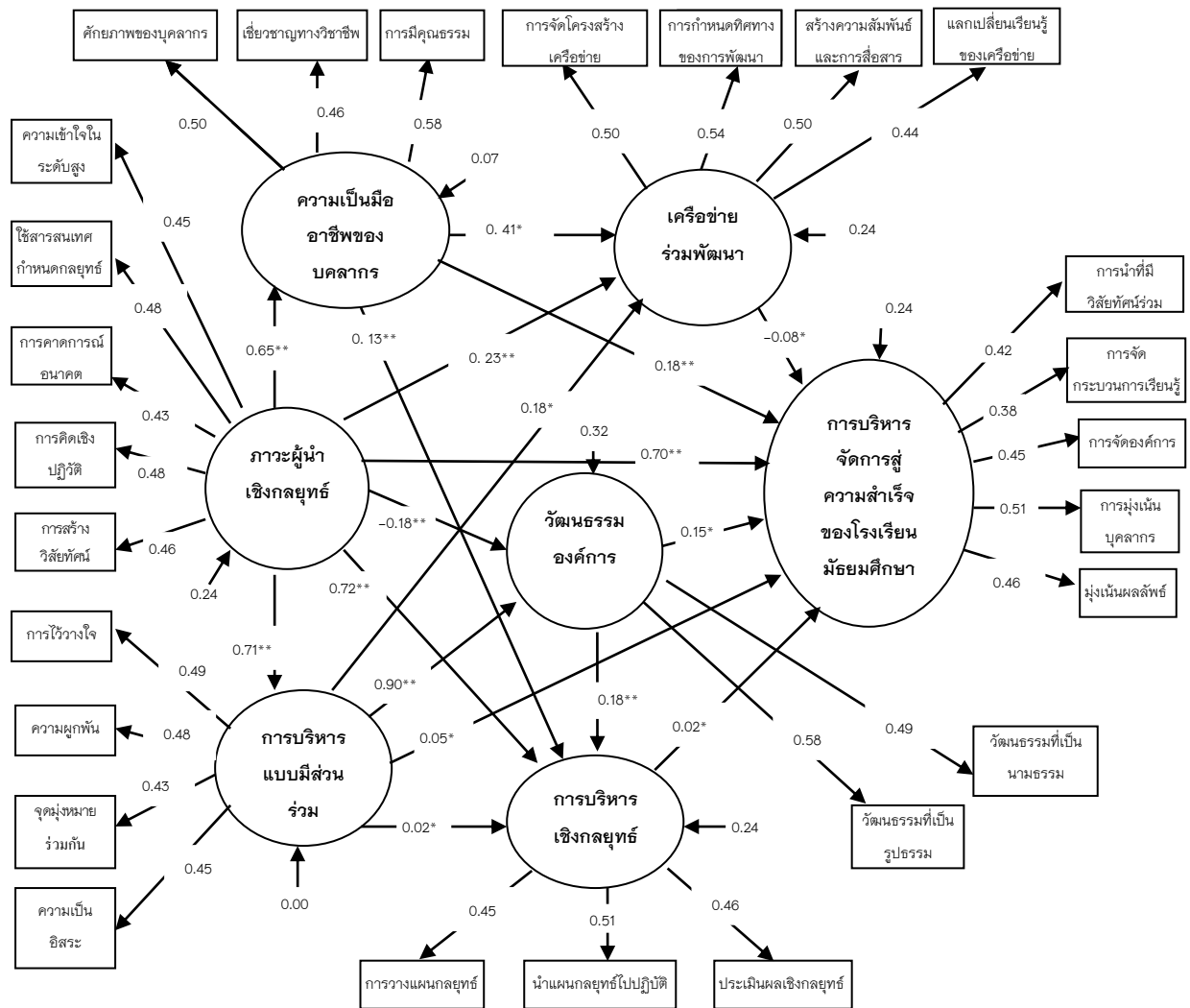
1. ผลการพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา จากการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่ามีตัวแปรที่ได้เพิ่มเติมจากการสัมภาษณ์เชิงลึก 1 ตัว คือ เครือข่ายร่วมพัฒนา ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายใน และจากการตรวจสอบความสอดคล้องพบว่า โมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา มีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์พิจารณาจากค่าสถิติที่ใช้ตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างโมเดลกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดย ค่าไคสแควร์ (Chi-Square) เท่ากับ 150.05 ที่องศาอิสระ (df) เท่ากับ 166 และค่าความน่าจะเป็น (p-Value) เท่ากับ 0.80 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (GFI) เท่ากับ 0.98 ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ปรับค่าแล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.95 ค่ามาตรฐานดัชนีรากที่สองของค่าเฉลี่ยกำลังสองของส่วนที่เหลือ (RMR) เท่ากับ 0.00 ค่าดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่าง โดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.01 และค่าวิกฤตินาดตัวอย่าง (Critical N : CN) เท่ากับ 681.05 เมื่อพิจารณา ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายใน โดยตัวแปรแฝงภายในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีค่าเท่ากับ 0.85

2. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (E6TM) ได้รับอิทธิพลทางตรงในทิศทางบวก จากภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ (KSL1) ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร (E2PP) โดยมีขนาดเส้น เท่ากับ 0.70 และ 0.18 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และจากวัฒนธรรมองค์การ (E4OC) การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E1PM) และการบริหารเชิงกลยุทธ์ (E3SM) โดยมีขนาดเส้น เท่ากับ 0.15, 0.05 และ 0.02 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังได้รับอิทธิพลตรงในทิศทางลบ จากเครือข่ายร่วมพัฒนา (E5DN) โดยมีขนาดเส้น เท่ากับ -0.08 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (E6TM) ได้รับอิทธิพลทางอ้อมจาก การบริหารแบบมีส่วนร่วม (E1PM) โดยมีขนาดเส้นทางอ้อมเท่ากับ 0.12 ซึ่งเส้นทางอิทธิพลทางอ้อม ประกอบด้วย 4 เส้นทาง คือ 1) ส่งผ่าน การบริหารเชิงกลยุทธ์ (E3SM) ไปยังการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (E6TM) 2) ส่งผ่าน วัฒนธรรมองค์การ (E4OC) ผ่านไปยัง

การบริหารเชิงกลยุทธ์ (E3SM) และส่งไปยัง การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (E6TM) 3) ส่งผ่าน วัฒนธรรมองค์การ (E4OC) และส่งไปยัง การบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ (E6TM) และ 4) ส่งผ่าน เครือข่ายร่วมพัฒนา (E5DN) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของสมการโครงสร้างตัวแปรแฝงภายใน โดยตัวแปรแฝงภายในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ร้อยละ 85 ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 ผลการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์

$$\chi^2 = 150.75 \quad df = 166 \quad p\text{-Value} = 0.80 \quad GFI = 0.98 \quad AGFI = 0.95 \quad RMSEA = 0.00 \quad CN = 681.05$$

อภิปรายผล

1. การพัฒนาและตรวจสอบความสอดคล้องกลมกลืนของโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ในขั้นตอนการร่างโมเดลตั้งต้นได้ตัวแปรเพิ่มจากข้อมูลเชิงคุณภาพอีก 1 ตัว คือ เครือข่ายร่วมพัฒนา ซึ่งเป็นตัวแปรแฝงภายในทั้งนี้เนื่องจากเครือข่ายร่วมพัฒนา ได้รับอิทธิพล

จากตัวแปรแฝงตัวอื่นๆในโมเดล หลังเมื่อมีการปรับแก้โมเดลแล้วปรากฏว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งทุกค่าเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดของการตรวจสอบ ความสอดคล้องของโมเดล ซึ่งเป็นไปตาม Schumacker and Lomax (2010 อ้างถึงใน ภัทราพร เกษสังข์, 2555) ค่าไคสแควร์ เข้าใกล้ศูนย์ แสดงว่าโมเดลลิสเรลสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยตัวแปรแฝงในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนของการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ได้ร้อยละ 85 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ในการอธิบายความแปรปรวนของตัวแปรที่กำหนดเกณฑ์อย่างน้อยขั้นต่ำร้อยละ 50 (Hair and others, 2006) อีกทั้งตัวแปรอิสระที่เลือกมานั้น ได้มีการสังเคราะห์คัดเลือกตัวแปรที่มีอิทธิพลหรือส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

2. ผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมของโมเดลเชิงสาเหตุของการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ อิทธิพลทางตรงทางบวกมากที่สุด อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์สามารถที่จะพัฒนาผู้ร่วมงานให้มีศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดพลังช่วยในการพัฒนาผลักดันให้การบริหารประสบความสำเร็จ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Hitt and Lreland (2002) กล่าวว่าภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ สามารถสร้างควมมีประสิทธิผลของระบบการทำงานให้เป้าหมายระยะยาว ขององค์กรประสบผลสำเร็จ เช่นเดียวกับทิวาดี เมฆสวรรค์ (2545) กล่าวว่า หัวใจของความสำเร็จในการทำงานต้องมีผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลรองลงมาคือ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร มีอิทธิพลทางตรงทางบวกต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบุคลากรที่ได้ผ่านการฝึกฝนเรียนรู้ และพัฒนามาอย่างเป็นระบบ มีประสบการณ์กว้าง สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างชาญฉลาด จึงจะทำให้องค์การประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ สอดคล้องกับ Baldwin (1994) พบว่า ปัจจัยที่สนับสนุนการบริหาร คือ ความเป็นมืออาชีพของบุคลากร และ Sammonds, Hillman and Mortimore (1995) พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการบริหาร คือ การเป็นมืออาชีพของผู้บริหาร

สำหรับตัวแปรที่มีอิทธิพลทางตรง ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ วัฒนธรรมองค์การ และการบริหารแบบมีส่วนร่วม ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัฒนธรรมองค์การ ถือว่าเป็นหัวใจสำคัญของการทำงานเป็นการแสดงถึงการร่วมรับรู้ความชัดเจนจนถึงบรรทัดฐานในการปฏิบัติงานและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลของสมาชิกในองค์กร สอดคล้องกับ Smrcich (1996 cited in Jones, 2004) ที่ว่าวัฒนธรรมองค์การสามารถทำให้โครงสร้างองค์การประสบผลสำเร็จในการแข่งขันรวมทั้งเป็นเครื่องชี้นำต่อทิศทางการดำเนินกลยุทธ์ขององค์การให้มีความสอดคล้องกับวัฒนธรรมองค์การที่จะก่อให้เกิดประสิทธิผลการประกันคุณภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่ง รสพร ทองธรรมจินดา (2554) พบว่าวัฒนธรรมองค์การสามารถส่งผลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวขององค์การ ส่วนการบริหารแบบมีส่วนร่วม ถือเป็นการให้บุคลากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสมีส่วนร่วมในการร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงานและร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนางานเพื่อให้มีคุณภาพสูงขึ้นและสามารถทำให้บุคลากรเข้าถึงเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ขององค์การได้โดยอิสระ ประกอบกับเป็นการลดการใช้อำนาจในการควบคุม ซึ่งจะส่งผลต่อการจัดโครงสร้างขององค์การทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติ จะก่อให้เกิดประสิทธิผลขององค์การอยู่ในระดับสูงขึ้น

ส่วนตัวแปรที่มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษา คือ การบริหารแบบมีส่วนร่วม ส่งผลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมุติฐาน โดยมีอิทธิพลส่งผ่านการบริหารเชิงกลยุทธ์ ผ่านเครือข่ายร่วมพัฒนา และผ่านวัฒนธรรมองค์การ ส่งไปยังการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ทั้งนี้เกิดจากการที่บุคลากรได้ร่วมปรึกษาหารือ วางแผนงาน ร่วมในการปฏิบัติงานและดำเนินงานรวมทั้ง มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล จะช่วยให้ประสิทธิผลขององค์การมีจุดประสงค์และภารกิจขององค์การในอนาคตอย่างชัดเจน นอกจากนี้วีริเยอร์ เวลาคี (2547) กล่าวว่า การบริหารแบบมีส่วนร่วม ยังเปิดโอกาสให้ผู้บริหารระดับต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการบริหาร คิดสร้างสรรค์เพื่อพัฒนาองค์การ โดยให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมความคิดในการดำเนินงานและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามกลยุทธ์ จะทำให้นำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จ มีประสิทธิภาพ ซึ่งจะทำให้การปฏิบัติงานของบุคลากรเกิดความผูกพันกับองค์การ มีความโปร่งใสในการทำงานและประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี (อภิสิทธิ์ บุญญา, 2553) สอดคล้องกับ กัลยารัตน์ เมืองสง (2550) พบว่า การพัฒนาผู้ร่วมงานให้มีศักยภาพไปสู่ระดับที่สูงขึ้น จะสามารถผลักดันให้การบริหารประสบความสำเร็จ ดังนั้น จากข้อค้นพบที่ได้สามารถนำไปใช้เพิ่มการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จของโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยผู้บริหารให้ความสำคัญ ในการใช้หลักการบริหารเชิงกลยุทธ์ เป็นอันดับแรก รองลงมาคือ การสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา และวัฒนธรรมองค์การ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลงานวิจัยไปใช้

1.1 ผลการวิจัยการพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่าตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ ส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งทางตรงและทางอ้อมสูงสุด ดังนั้นผู้บริหารจึงต้องเสริมสร้างให้มีการพัฒนาตนเอง มีวิสัยทัศน์เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น มีมุมมองที่เป็นระบบ ตลอดจนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา นอกจากนี้ผู้บริหารจะต้องนำกระบวนการจัดการเชิงกลยุทธ์ ในการขับเคลื่อนนำพาองค์การไปสู่ความสำเร็จ สามารถนำกลยุทธ์ไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรนำตัวแปรนี้ไปเสริมสร้างพัฒนา จะสามารถทำให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จในการดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

1.2 ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า การจัดการกระบวนการเรียนรู้ ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ ดังนั้นโรงเรียนจึงควรจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยเน้นคุณลักษณะ และศักยภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดทำหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของวิสัยทัศน์ พัฒนางองค์ความรู้ และนวัตกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตร ปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนรู้ไปสู่วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้โรงเรียนประสบความสำเร็จที่มีคุณภาพที่ดีขึ้นทุกชั้นปี

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ มีอิทธิพลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งทางตรงและทางอ้อม สูงสุด ส่งผลต่อการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ดังนั้นควรทำการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการสร้างภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 การศึกษาสภาพการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่าด้านการ จัดกระบวนการเรียนรู้ต่ำที่สุด ดังนั้น ควรทำการวิจัยเรื่องการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาการ จัดกระบวนการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาหรือทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพล ต่อตัวแปรเครือข่ายร่วมพัฒนา

2.3 ควรทำการวิจัยโดยการเอาผลการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางของตัวแปรที่ใช้เช่น การวิจัยและ พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่ความสำเร็จ ของโรงเรียนมัธยมศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). **แนวทางการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนมาตรฐานสากล**. กรุงเทพฯ :

สทศกรรมการเกษตรแห่งประเทศไทย.

_____. (2555). **สภากรรมการการศึกษาไทยในเวทีโลก พ.ศ. 2555**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา.

_____. (2556). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)**. ค้นเมื่อ 10 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://www.flas.kps.ku.ac.th/forum/index.php?topic=50>

กัลยรัตน์ เมืองสง. (2550). **รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**.

วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

ทิพาวดี เมฆสวรรค์. (2545). **กล้าคิด กล้าทำ กล้านำ กล้าเปลี่ยน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : เอกซเปอร์เนท.

ธนสาร บัลลังก์ปัทมา. (2553, เมษายน). **โรงเรียนมาตรฐานสากล (ปรับปรุง 2555)**. **นิตยสารจุลทรรศน์**, 1 (3) : 21-29.

เนตรพัฒนา ยาวีราข. (2552). **ภาวะผู้นำและผู้นำเชิงกลยุทธ์**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ : ทริปเพิ้ลกรุ๊ป.

ปฐมนิเทศน์ บำรุงจิตต์. (๒๕๕๖). **ความเข้มแข็งของหน่วยงานมีส่วนช่วยในการปฏิบัติงานของวิทยากร กับ ความผูกพันต่อโรงเรียนของครู นักบริหารสถานศึกษาและนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

ภัทรพร เกษลั้งซ์. (2555). **การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของการเตรียมความพร้อมสู่ประชาคมอาเซียน ของนักศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. เลย : มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

รศพร ทองธรรมจินดา. (2554). **การปรับเปลี่ยนวัฒนธรรมองค์การที่ส่งผลต่อการส่งเสริมการวิจัย ในโรงเรียน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

วิจารณ์ พานิช. (2556). **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21**. ค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2556, จาก <http://openworlds.in.th/books/21st-century-skills/>

วิเชียร เวลาดี. (2547). **การนำเสนอรูปแบบการบริหารเชิงกลยุทธ์ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). **ยุทธศาสตร์การพัฒนา**

ประเทศ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 –2559). กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. (2556). **นโยบายและยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ ฉบับที่ 8**

(พ.ศ. 2555-2559). ค้นเมื่อ 2 ธันวาคม 2556, จาก [http://www1.nrct.go.th/index.php?](http://www1.nrct.go.th/index.php?mod=contents&req=view&id=1402)

[mod=contents&req=view&id=1402](http://www1.nrct.go.th/index.php?mod=contents&req=view&id=1402)

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). **การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง 2552-2561.** ค้นเมื่อ

22 พฤศจิกายน 2556. จาก [http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/](http://www.onesqa.or.th/onesqa/th/home/index.php) home/index.php

สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2553). **คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ.** กรุงเทพฯ :

ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

อภิสิทธิ์ บุญญา. (2553). **การมีส่วนร่วมของชุมชนในโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็ก : การศึกษาเพื่อสร้างทฤษฎี**

ฐานราก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อำภา ปิยารมย์. (2549). **การศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ**

การศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออก. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา.

Baldwin, M. D. (1994, October). Implementation of strategic planning in a public school setting : A

cases study. **Dissertation Abstracts International.** 55 (4) : 224 A.

Davies, B.J., and Davies, B. (2005). Strategic leadership. **School Leadership & Management,**

23 (1) : 29-38.

Dubrin, A. (2009). **Essentials of management.** 8th ed. Ohio: South Western.

Hair, J. J., et al. (2006). **Multivariate data analysis.** 6th ed. New Jersey : Prentice Hall.

Hitt, M. A., and Ireland, R. D. (2002). The essence of strategic leadership : Managing human and social.

Capital. **The Journal Of Leadership & Organizational Studied,** 9 (1) : 3-14.

Sammonds, P., Hillman, J., and Mortimore, P. (1995) **Key characteristics of effective school : A**

review of school effectiveness research. London : Institute of Education.